

TILSYNSRAPPORT

Tilsynsførende

Kent Lykke

kent@uhrefriskole.dk

Tlf. 28713934

Skole

Herning Friskole

H.C. Ørsteds Vej 68

7400 Herning

Skolekode 657025

Tilsynsperiode

5.4.2017 til 31.12.2017 (20.3.2018)

Kære bestyrelse, forældre, skolekreds og medarbejdere.

Så blev det tid for den sidste tilsynserklæring fra min side.

År efter år siden 2008, hvor jeg fremlagde den første erklæring, har jeg fremdraget nogle generelle betragtninger med det formål at sætte tilsynet og tilsynserklæringen i relief. Især i forhold til nye årsmødedeltagere.

Nærværende tilsynsrapport er lavet i henhold til "Bekendtgørelse af lov om friskoler og private grundskoler m.v." § 9.

Tilsynets aktører er: forældrene, bestyrelsen, skoleledelsen og den/de tilsynsførende. Forældrene skal holde øje med skolens almindelige virksomhed og med om skolen giver en undervisning, som står mål med Folkeskolen og, at den giver en sprogstimulering, hvis dette er aktuelt, der også står mål med Folkeskolen.

Tilsynet kan organiseres forskelligt, men forældrenes tilsyn svarer stort set til, at de følger skolens liv og interesserer sig for deres børns skolegang. Og at de deltager i skolens øvrige liv med forældredage, skole-hjemsamtaler, årsmødet, klassearrangementer, skolefester osv.

Med mindre man laver en egnevaluering, skal man organisere sig med en tilsynsførende, der særligt skal fokusere på elevernes undervisning i dansk, regning/matematik og engelsk. Samt fokusere på om skolens samlede undervisningstilbud, ud fra en helhedsvurdering, står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Endelig skal der fremlægges en vurdering af, hvorvidt friskolen forbereder eleverne til at leve i et samfund med frihed og folkestyre... hvorvidt friskolen giver eleverne mulighed for en alsidig, personlig udvikling og endelig om undervisnings sproget foregår på dansk.

Og endelig skal der erklæres om, hvorvidt friskolen har modtaget donationer over 20.000 kr. I givet fald skal disse oplyses.

Forældre kan fremføre klager til lærerne, skolelederen, bestyrelsen eller den/de tilsynsførende.

Det kræves i dag, at den/de tilsynsførende er certificerede af ministeriet, og at den certificerede tilsynsførende efter 4-5 år deltager i et af de af ministeriet udbudte gencertificeringskurser.

Mit ønske har været at være på friskolen ca. 3 gange i løbet af tilsynsperioden. I dette funktionsår blev det til netop tre besøg, og besøgene gav mig, synes jeg, sammen med det, jeg kender til skolens virke i øvrigt, tilstrækkelig indsigt i skolearbejdet og dets gode kvalitet til, at jeg kan udforme nærværende tilsynsrapport.

Der har i perioden været besøg på Herning Friskole, 8. og 29. november samt 24. januar 2018. Herudover kommer øvrige besøg og samarbejde i ledelsesmæssige sammenhænge.

I denne periode har jeg besøgt 2. kl., 4. kl., 6. kl., 7. kl., 8. kl., 9. kl. og 10. klasserne. Besøgene har været aftalt med Peter Astorp. Alle besøgene har ikke været anmeldte i forhold til lærerne.

Da jeg den 29. november besøgte Herning Friskole var der morgensang. Lødige og gode sange, fadervor, beskeder fra høj og lav, "tillykke med fødselsdagen, Jens" og Hanne kunne fortælle om, at der også i forbindelse med dette års tilstundende jul var rebuskonkurrencer, tilpasset alderstrin på friskolens bibliotek.

Herefter 2. klasse i N/T, hvor Sanne lige skulle forklare om det her rebusværk. Så i gang med Boddy IQ. Et værktøj til at forklare om kroppen og dens funktioner, hjemlånt fra CFU. Klassen blev organiseret i 4 grupper, hvoraf der kunne være en arbejdende gruppe på det medfølgende tæppe. De øvrige grupper arbejdede med kort og spilleplader, der foreskrev forskellige opgaver, såvel tænkeopgaver som praktiske øvelser.

Alt relateret til kroppen. Et rigtig fint emne at arbejde med på dette klassetrin, hvor nysgerrigheden er særlig stor.

Materialer var nok i den svære ende, men med Sannes hjælp gik det fint.

Ved tilsynet i 4. klasse i matematik, blev der arbejdet med "gange med tiere".

4. klasse arbejdede flot selvstændig, så der var rig mulighed for Jacob og Birgitte, der var i klassen som støttelærer, til at rundere og hjælpe de enkelte elever.

Generelt arbejder 4. klasse i Matematrix, en udmærket grundbog. Organiseringen var tilpasset klassens niveau og lærerne formåede at skabe den fornødne opmærksomhed og arbejdsro.

Det var spændende at høre om klassens arbejde med en "omvendt julekalender" samt arrangeret bankospil, og om stoltheden ved at kunne give overskuddet videre til SOS Børnebyerne.

I dansk arbejdede 4. klasse med "Fødselsdagskager". Der blev idegenereret på tavlen og hen hel række nøgleord dukkede op: Balloner, lys, krymmel, sløjfer m.fl. Det var dansk fagdag og en stor del af dagen skulle der arbejdes danskfagligt. Birgitte fortalte mig om elevernes foredrag om jernalderen og besøget på Lindholm. Senere skulle børnene i gang med at arbejde med "Jeppe på bjerget". Det skulle bearbejdes som et læseteater.

7. klasses matematik var på fagdagen arrangeret som et O-løb. Poster var sat ud og eleverne gik og løb rundt til de sjove, gode og virkelighedsnære opgaver. Praktisk matematik så det brager. Godt styret af vikaren Frederik. Herefter selvstændige opgaver på pc'en og arbejde med afleveringsopgaver til ugen efter.

9. klasse brugte en del af fagdagen sammen med Hanne på at arbejde med en tidligere udgave af FSA-prøven i tysk. En god og meningsfuld øvelse. Der skulle skrives stil i form af et brev om "meine schule". Der var lytteøvelser, læsetekster, noget om sprog og sprogbrug og endelig selve arbejdet med brevet. Hanne fortalte mig om et par meget velvalgte værktøjer i tyskundervisningen; Gramatiske oversigter og Gramatikhjulet.

8. klasse brugte deres fagdag på sammen med Troels at arbejde i geografi med "handel mellem rige og fattige lande". Troels agerede Verdensbank og kunne efter egen forgodtbefindende uddele ulandshjælp og bebude yderligere forekomster af kobber i Zambia og give midler eller værktøj til ulandsprojekter i Bangladesh. Du godeste, hvor eleverne levede sig ind i gamet. Et fantastisk forløb, der var kompetent styret.

8. klasse engelsk.

Carl havde sammen med klassen sat en hel række emner og temaer i spil om Australien. Virkelig relevant, da det er givet emne i engelsk at arbejde med temaer fra et andet engelsktalende land end England.

Eleverne havde valgt sig ind på temaer som: natur, geografi, government, sport, historie, skolesystemet m.fl.

Der skulle produceres materiale nok til oplæsning i ca. 10 minutter.

Da eleverne arbejdede rigtig godt i grupperne drøftede Carl og jeg engelskundervisningen i 6. klasse. Very good young lad.

9. klasse var sammen med Carsten på rumrejse.

Yderst interessant. Rumrejser, sorte huller, Big Bang, Galakser, lysår, stjernes fødsler og død, atomkernes vægt. (det var så lige her, at den tilsynsførende stod af bussen)

Det er ikke småting, man skal kunne i 9. klasse i fysik og fantastisk, når det uforståelige bliver til ah-oplevelser, når det formidles med indsigt og kompetence.

"Til næste gang fordyber I jer i et eller andet selvvalgt emne indenfor Astronomi. 2 minutters fremlæggelse - god fornøjelse"

10. klasserne arbejdede med OSO-opgaven sammen med Birgitte og Peter. OSO-Obligatorisk Selvvalgt Opgave.

Netop her påbegyndes det for alvor at bygge bro mellem grundskole og ungdomsuddannelserne.

Uddannelsesplanen er grundlaget for denne forøvelse til det reelle valg 1. marts.

Øvelsen har følgende elementer: emnevalg, problemformulering, kilder og materialevalg, fremstilling af produkt og fremlæggelse i ca. 20 minutter. 20-30 sider. Der anvendes logbøger og løbende evaluerer lærerne sammen med eleverne deres egenindsats.

Endog meget interessant at tale med tre af pigerne omkring deres overvejelser i forbindelse med OSO-opgaven.

Fremlæggelse er ikke blot en planche. En ko, en motorcykel, mad og musisk udtryk nævnes som eksempler på medier i fremlæggelsen.

Tilbagemeldingerne på opgaverne fra lærerne fylder ca. en side, og der gives en karakter, hvis det ønskes af eleven.

Tiden gav mulighed for en drøftelse af "forfatter-skabslæsning". Indholdet af denne disciplin og kravet til at mestre danskfaglige udtryk, når man går i 10. klasse.

Udtrykket; "ansvar for egen læring" giver her rigtig god mening.

Virkelighedsnært, meningsfyldt, demokratiske processer, selvindsigt og bevidste valg er ord, der rinder den tilsynsførende i hu.

En arbejdsform, der stille store krav til lærerrollen. Jeg så ligeværd, mentoren, konsulenten, rådgiveren, omsorgspersonen, den vedholdende voksen, rammesætteren, rådgiveren i funktion.

Jeg har fra skoleleder Peter Astorp og viceleder Peter Bjerg fået udleveret relevant materiale og løbende haft drøftelser med dem om skolens virke.

Dette giver mig et rigtig godt grundlag at vurdere det faglige niveau og den progression, der er tænkt hen over året og evt. over klassetrinnene.

Jeg har overværet lektioner i forskellige klasser, i en bred vifte af fag og talt med såvel elever som lærere i forbindelse med tilsynene.

Jeg har brugt forholdsmæssigt meget tid hos mellemtrinnet, da det efter min mening er her, man får et rigtig godt grundlag til at bedømme det, de allerede har indlært og se det i perspektivet af, hvad der kræves for at lykkes i overbygningen.

Som det fremgår af ovenstående, foregår undervisningen i et inspirerende, engageret og tidssvarende niveau, der fuldt står mål med, hvad der almindeligvis foregår i folkeskolen. Temaer og emner og arbejdsmetoder er yderst relevante på de respektive klassetrin.

Der etableres undervisningsmiljøer, der skaber mulighed for, at eleverne kan erhverve sig viden på mange forskellige måder.

Der er en forståelse for, at børn lærer af voksne og af hinanden. Der differentieres i forhold til det faktum, at alle klasser har hurtige og dygtige elever samt elever, der er langsomme og knap så dygtige.

Elever med særlige behov får den nødvendige støtte.

Jeg oplever lærerne som positivt engagerede, og der arbejdes meget bevidst på at opfylde skolens målsætninger. Fyldt med smil, gejst og humør går de til opgaven og skaber aktivitet på trods af besvær og udfordring og skaber en skoledag for eleverne med mening i.

Der hersker en glad og positiv atmosfære på skolen, og man føler sig altid velkommen.

Herning Friskole er en åben og aktiv skole, der indtager en central plads i Hernings skoleverden. Der står respekt om dens arbejde.

Sammenfattende tillader jeg mig derfor at konkludere følgende:

Elevernes standpunkt i dansk, regning/matematik og engelsk.

Det er min klare vurdering, at elevernes standpunkt i dansk, regning/matematik og engelsk og den undervisning, som eleverne modtager, kan stå mål med den undervisning og det standpunkt, der almindeligvis gives og opnås på tilsvarende alderstrin i folkeskolen. Der bliver undervist i dansk, matematik og engelsk med et timetal, der mindst svarer til undervisningsministeriets minimumstimetal for fagene.

Skolens samlede undervisningstilbud...

Det er min klare vurdering, at skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.
www.uvm.dk

At forberede eleverne til at leve i et samfund med frihed og folkestyre...

Det er min klare vurdering, at skolen på bedste vis overholder kravet i friskolelovens § 1, stk. 2, om at forberede eleverne til at leve i et samfund med frihed og folkestyre.

Jeg håber, at min beskrivelse om undervisningen og dens organisering belyser dette. Forholdet mellem elever og lærere, mellem eleverne indbyrdes og i det interne samarbejde i lærergruppen, kønnene imellem opleves som, endog særdeles velfungerende. Skolen udfolder, efter mit skøn, begrebet »frihed til forskellighed«, på bedste vis i skolens almindelige daglige liv. Her er det tydeligt, at se, høre og opleve skolens Grundtvig-Koldske inspiration. Her skal også nævnes morgensang med fællesbeskeder og Fadervor. I øvrigt altid tilsat musikalsk akkompagnement. Trods lærere og elevs forskellighed praktiseres et fællesskab, der hviler i den enkeltes frihed med eget ansvar. Alle har således tydeligvis deltageransvar og følger de demokratiske spilleregler med respekt for mindretalsretten og accept af

flertalsafgørelser.

Jeg vil her også tillade mig at nævne, at jeg gennem min tid som tilsynsførende på Herning Friskole har følt en ansvarlighed i forhold til at inddrage temaer fra FN's verdensmål.

Temaer vil også kunne spores i nærværende tilsynserklæring.

At give eleverne mulighed for en alsidig, personlig udvikling...

Det er absolut min klare vurdering, at undervisningen på Herning Friskole giver eleverne mulighed for en alsidig, personlig udvikling.

Undervisnings sproget.

Undervisningen på Herning Friskole foregår på dansk.

Donationer.

Der er ikke givet Herning Friskole donationer med en værdi over 20.000 kr. + moms.

Under mine besøg på skolen har jeg hver gang gode og lange drøftelser med skoleledelsen, som virker yderst målrettet, engageret og velovervejet i sin skoleledelse og med en særdeles god kontakt til personalet, forældre og eleverne. Jeg finder, at Herning Friskole er dygtig ledet.

Herning Friskole er en god skole. Og en god skole bliver aldrig bedre end de voksne, der arbejder i den! Man forstår her, at dannelse og uddannelse går hånd i hånd. Det er dejligt med lærere, der har et højt ambitionsniveau på vegne af deres elever.

Det var dette år tilsynsrapport, og det er med vemod, at jeg takker af for nu.

Venlig hilsen
Kent Lykke
Tilsynsførende